

Závery zo zasadnutia celoslovenskej poroty EURÓPA V ŠKOLE 2015

Celoeurópske motto 62. ročníka EURÓPA V ŠKOLE

EURÓPA POMÁHA - POMÁHA EURÓPA?

bolo príspevkom projektu k *Európskemu roku rozvoja*, ktorý pre rok 2015 vyhlásila Európska Únia.

Spoločensky angažovaný projekt nemohol opomenúť ani ďalšiu významnú udalosť

- *výročie ukončenia II. svetovej vojny*

70 ROKOV MIERU V EURÓPE. UŽ ŽIADNA VOJNA?

pre všetky vekové kategórie bola vypísaná špeciálna téma

Celoslovenská porota EURÓPA V ŠKOLE 2015 sa stretla na svojom zasadnutí v Bratislave v dňoch 25.-27. 3. 2015 za účelom posúdenia prác súťažnej časti medzinárodného projektu EURÓPA V ŠKOLE zaslaných z okresných, resp. krajských kôl do celoslovenského kola. Porota pozostávala z 15 členov, tvorili ju učiteľky a učelia zo všetkých stupňov a typov škôl z celého územia Slovenska.

Motto 62. ročníka medzinárodného projektu EURÓPA V ŠKOLE bolo, podobne ako v minulých ročníkoch, neľahké a možno na prvý pohľad ťažšie uchopiteľné. Z prác, ktoré postúpili do celoslovenského kola však bolo evidentné, že témy pre jednotlivé vekové kategórie pomohli motto projektu priblížiť a poskytli tak možnosť deťom a mládeži pracovať s konkrétnymi údajmi reflektujúcimi slovenskú a svetovú realitu v rozvojovej pomoci. Nemalú úlohu zohrali určite aj pedagógovia, ktorí v prvej fáze projektu pomáhali ozrejmiť uvedené témy čím motivovali k žiakov a študentov k príprave ich výstupov.

Hlavné námety, ktoré rezonovali vo väčšine tohtoročných prác boli rôzne individuálne, skupinové, školské či komunálne rozvojové aktivity s aktívnou participáciou mladých ľudí, ich nefalšovaný záujem o veci verejné na úrovni lokálnej i v globálnom rozmere. Potešiteľnou bola hrdosť, ktorá zaznievala z tém prezentujúcich pomoc a rozvojové aktivity vlastného regiónu či školy. Seriózne boli spracované aj témy týkajúce sa 70-ého výročia ukončenia druhej svetovej vojny.

Porota skonštatovala, že projektu sa podarilo obrátiť pozornosť detí a mládeže, scitlivieť ich na význam a úlohu aktívnej participácie a spolupráce v rozvojovej pomoci iným národom, žijúcim v menej šťastných a biednych regiónoch sveta. Rovnako sa podarilo obrátiť pozornosť na otázky novej hrozby vojny, na krehkú hranicu medzi vojnou a mierom a na permanentnú potrebu snahy o zachovanie mieru. Z prác bolo cítiť pochopenie toho, aká nevyhnutná a prepotrebná je efektívna a nezištná pomoc v ťažkých prírodných, sociálnych, ekonomických situáciách, v prípadoch prírodných či civilizačných katastrof.

Podobne ako v minulých ročníkoch aj táto téma odhalila, že mladá populácia si jasne uvedomuje krehkú hranicu medzi momentom, kedy je všetko ako-tak dobre fungujúce a tým, v ktorom sa náhle všetko zmení a môže dôjsť až ku kolapsu. Ukázala, že prírodné či civilizačné katastrofy môžu postihnúť nielen „tých druhých“ ale aj „nás“ a našich najbližších, že hranica medzi dvomi pólmi - dobro a zlo - sa vynára nečakane, často aj v našej bezprostrednej blízkosti a tým priamo ovplyvňujú naše životy. Preto je dôležité, aby sme o týchto neľahkých a málo populárnych témach premýšľali už rannom veku, v škole, snažili sa pomenovať ich, naučili sa postupne analyzovať príčiny ich vzniku a

hľadať možné východiská. Veď v laviciach našich škôl sedia aj budúci vedci, ekonómi, manažéri, ministri, či poslanci. Práve oni raz budú rozhodovať o budúcnosti Slovenska, Európy a sveta.

Porota oceňuje prístup skúsených pedagógov, ktorí dokázali motivovať a zainteresovať žiakov a študentov na účasť v spoločensky angažovanom medzinárodnom projekte EURÓPA V ŠKOLE a pomohli im, aby svojimi výpoveďami prezentovali vlastné postoje k aktuálnym témam dneška.

Porota oceňuje tiež prácu organizátorov a členov porôt obvodných a krajských kôl súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE. Ich prvoradým zmyslom nie je len výber a postup toho najlepšieho ale predovšetkým snaha, aby čo najväčší počet prác žiakov a študentov, ktorí svojou iniciatívou urobili niečo nad rámec ich školských povinností bolo zaslúžene odmenených na úrovni obvodu, resp. kraja.

Vám všetkým patrí naše poďakovanie.

PhDr. Nataša Ondrušková, CSc.
koordinátorka projektu

Hodnotenie, postrehy a odporúčania celoslovenskej poroty

Počet prác zaslaných v súťažnej časti 62. ročníka bol približne na úrovni dlhodobého priemeru za obdobie posledných 10 rokov. Teší nás tento záujem, lebo motto tohto ročníka bolo príliš vážne a nedovoľovalo istú voľnosť a vzletnosť, ako tomu bolo v niektorých predošlých ročníkoch. O to viac porota ocenila prístup súťažiacich, ktorí primerane veku reagovali na nastolené problémy.

Celoslovenská porota - sekcia multimediálnej tvorby skonštatovala, že:

Multimediálnych prác bolo v tomto roku zaslaných najviac a to vo všetkých vekových kategóriách. Je potešiteľná stúpajúca tendencia a množstvo kvalitných multimediálnych projektov zaslaných na CD a DVD nosičoch. Tento spôsob stvárnenia myšlienok je pre mladú generáciu nie len prijateľný ale až samozrejímavý, zaujímavý a poskytuje mladej generácii nový priestor na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov.

V oblasti multimediálnej tvorby porota s potešením skonštatovala, že z roka na rok pribúda počet kvalitne stvárnených tém. Práce žiakov a študentov sú spracované tematicky nápaditejšie, obsahovo bohatšie a technicky precíznejšie. Potešiteľné je, že toto médium začínajú používať už 9 - roční žiaci. Niektoré výstupy kolektívnych prác z multimediálnych projektov sú v odrazom naozaj vysokej miery zručnosti žiakov a študentov, premyslenej a vhodnej metodiky zo strany pedagógov, dodržiavania didaktických postupov a rešpektovania vekových zvláštností v používaní techník.

Porota však zároveň kriticky konštatuje, že toto médium prináša aj nedostatky, úskalia a nabáda súťažiacich k zjednodušeniam. Práca s internetom zvádza deti a mládež k plagiátorstvu. Porota sa pri posudzovaní zaslaných súťažných projektov často stretla so schematickým použitím veľmi slabého a sporého textu, ilustrovaného niekoľkými všeobecne známymi obrázkami prevzatými z internetu. „Pohyb“ prezentácií dodajú možnosti programu power point a súťažiaci má pocit, že vykonal kus

dobrej práce. Takáto jednoduchá PPP však uberá práci na hodnote, originalite aj na obsahu výpovede. Svojim chabým, heslovitým obsahom sa niektoré výpovede blížia k tomu, čo by sme mohli vyjadriť aj prostredníctvom SMS. Opätovne upozorňujeme, že tvorba multimediálnych prezentácií nespočíva v kopírovaní materiálov (textov a obrázkov) z internetu, ich ukladanie do slaidov a následne napálenie na disk. Takýto obsah prác by nemohol byť akceptovaný ani vtedy, ak by tieto boli predložené v literárnej časti súťaže.

V budúcnosti by bolo dobré vyvarovať sa tzv. „multimediálnych“ projektov. Naozaj dobré práce môžu byť zaslané do súťaže ale v tlačenej verzii - ako ilustrovaný text. Za naozaj multimediálny môže byť považovaný projekt, ktorý prezentuje a využíva zručnosti žiakov a študentov pracovať v niekoľkých programoch, používa možnosti animácie a je obsahovo naozaj bohatý.

Porota odporúča: V súčasnosti je súčasťou štátneho ako aj školských vzdelávacích programov vyučovanie Informatickej výchovy a prierezovej témy Multimediálna výchova. Žiaci a študenti od II. – IV. Kat. (v závislosti od učebných osnov) sa učia na týchto predmetoch okrem iného aj základy programovania, multimediálne formáty audio, video, grafické prostredie a rôzne spôsoby tvorby prezentačných prostredí. Vieme, že žiaci a študenti by dokázali vytvoriť hodnotnejšiu tvorbu s autentickou názorovou výpoveďou práve v kombinácii s už spomínanými formami. Pokúste sa o niečo vlastné, čo upúta, zaujme, očarí. Pri tvorbe animácií a videa nie je dôležité, aby bola tvorba dlhá, ale originálna a výstižná. Pre zaujímavosť, cenu dostali aj práce v trvaní cca 1 – 2 min. Máme radosť z toho, že sa práce s originalitou, krásnymi myšlienkami, prístupom zo strany pedagógov žiakov a študentov, a spracovaním našli v každej kategórii.

Celoslovenská porota - sekcia výtvarnej tvorby skonštatovala, že:

V 62. ročníku súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE bol počet výtvarných prác – plošných, priestorových a multimediálnych projektov vyšší. V kolektívnom prevedení o niečo nižší ako v minulých rokoch.

Práce v jednotlivých vekových kategóriách boli obsahovo nápadité, koncepčné a korešpondovali s mottom ročníka ako aj s témami pre jednotlivé vekové kategórie. Zastúpené boli techniky kresby, maľby, grafiky, koláže, priestorové práce, fotografie, montáže. Najslabšiu úroveň dosahovali priestorové práce. Naopak, kvalitatívne vyššiu úroveň porota zaznamenala v technike počítačovej grafiky a vo fotografii.

Porota neodporúča v budúcnosti zasielať trojrozmerné objekty. Veľkoplošné projekty a kolekcie objemných výtvarných prác bude postačujúce zaslať v podobe fotodokumentácie. Plošné výtvarné práce, individuálne či kolektívne, navrhuje obmedziť na maximálny rozmer A 2 a zasielať nezrolované!

Porota v budúcnosti očakáva zapojenie viacerých špeciálnych škôl do výtvarnej časti projektu. Opäť, tak ako v minulom roku absentujú práce zo škôl pre zrakovo a sluchovo postihnutých žiakov.

Porota vysoko oceňuje koncepčný prístup pedagógov v ich práci so žiakmi a študentmi. Výstupy z kolekcí výtvarných prác sú odrazom premyslenej a vhodnej metodiky, dodržania didaktických postupov a rešpektovania vekových zvláštností v použití výtvarných techník.

Celoslovenská porota - sekcia literárnej tvorby skonštatovala, že:

Súťažná časť 62. ročníka medzinárodného projektu EURÓPA V ŠKOLE splnila ciele a očakávania literárnej sekcie poroty v mimoriadnej variabilite stvárnenia, originalite a umeleckej úrovni spracovania predložených prác.

Poézia: Úroveň prác bola pomerne vyrovnaná. Nedostatkami niektorých prác bola popisnosť, pokus o mentorovanie, parafrázovanie skutočnosti (poznatky z médií, plagiáty). Súťažiaci sa zamerali na tvorbu rýmu, unikala im myšlienka. Porota uprednostnila práce s osobitným videním sveta, subjektívnym precítením, práce s náznakmi o vyjadrenie pocitu, zachytením atmosféry, s nevšedným vyjadrovaním. Ocenila práce, v ktorých bol priestor na prestavbu, vyvolanie pocitu, osobitosť štylizácie, náznakovosť, hra so slovami, originálne umelecké prostriedky.

Próza: Úroveň prác bola pomerne vyrovnaná. Žiaci vychádzali z priamej skúsenosti, ale i zo sprostredkovaných informácií z médií. Mnohé práce boli monologické, konkrétne, dej bez napätia, faktografické, popisné, často i s pravopisnými chybami. Ocenili sme práce živé, svojsky spracované, s kreatívnym prístupom k téme, s originálnymi štylistickými prostriedkami.

V sekcii literárnych prác z roka na rok pribúdajú aj nadaní a zrelí autori, schopní sformulovať svoje myšlienky a vyjadriť sa aj v inom ako materinskom jazyku. Počet prác v cudzích jazykoch stúpa, štylistická a pravopisná úroveň ich zvládnutia je vo väčšine prípadov vyhovujúca, aj keď nie excelentná. Naďalej pretrváva nepomer v počte prác prezentovaných v jednotlivých jazykoch: najviac ich je v angličtine, oveľa menej v nemčine a v ruštine. Úplne absentovali práce vo francúzštine a španielčine.

Tradične slabšie z hľadiska počtu boli zastúpené práce v jazykoch národnostných menšín. Napriek tomu, že propozície súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE umožňujú vyjadriť sa aj v materinských jazykoch: maďarskom, ukrajinskom, rusínskom, rómskom, ruskom, bulharskom, nemeckom a i. Okrem maďarčiny sa práce v iných jazykoch na celoslovenskej úrovni nevyskytli.

Záver a odporúčania celoslovenskej poroty:

Na základe dlhoročnej nevyváženosti počtu prác, ktoré prichádzajú do celoslovenského kola z jednotlivých regiónov Slovenska porota apeluje na okresných a krajských koordinátorov, najmä na ich povinnosť distribuovať včas informácie o témach jednotlivých ročníkov, o termínoch a adresách zasielania súťažných prác do okresných, resp. krajských kôl. Za závažný nedostatok môžeme považovať fakt, že niektoré okresy absentovali úplne.

Porota sa kriticky vyjadrila k spôsobu výberu prác v niektorých okresných kolách (pre vekovú kategóriu 6-15 rokov) a krajských kolách (pre vekovú kategóriu 16-19 rokov). Súborné práce zaslaných do celoslovenského kola často poukazujú na nekompetentnosť poroty, resp. na jej úplnú absenciu.

Zásady práce a zloženia odborníkov okresných a krajských porôt sú dané organizačným poriadkom projektu EURÓPA V ŠKOLE a nemali by byť porušované. Mali by v nich byť zastúpení pedagógovia zo všetkých stupňov a typov škôl ako aj pracovníci s mládežou vo voľnočasových aktivitách.

Je dobré, že už dva roky sa všetky zúčastnené školy vrátili k povinnosti organizovať si najprv školské kolá. To umožňuje pedagógom a žiakom zodpovedne posúdiť výber a kvalitu, oceniť žiakov aj na úrovni škôl. Postup výtvarných, literárnych a multimediálnych prác zo školských do okresného, či krajského kola by sa obmedzil na počet 20 prác. Dbať o to, aby všetky práce boli opečiatkované a podpísané.

Prihlášky do súťažnej časti projektu, ktoré sa zasielajú spolu s prácami sú už roky sprístupnené v elektronickej verzii. Bolo by vhodné, ak by boli vypísané v PC a vytlačené. Predišlo by sa tým skomoleninám v menách a iných údajoch, ktoré sú predmetom ďalšieho spracovania.

Celoslovenská porota bude aj naďalej dodržiavať zásadu, že práce, ktoré postúpili zo škôl priamo do celoslovenského kola, resp. prídu po termíne 15.3. nebude hodnotiť.

Celoslovenská porota odporúča naďalej pokračovať v súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE, ktorá dnes predstavuje jednu z mála spoločných celoslovenských výtvarných, literárnych a multimediálnych prezentácií, združujúcimi všetky typy a stupne škôl. Preto je potrebné ju naďalej zachovať a rozvíjať.

Všeobecné odporúčania poroty:

Dôsledne dodržiavať propozície súťaže.

Neposielať práce priamo zo škôl do IUVENTY v Bratislave. Akceptované budú len práce, ktoré prejdú okresnými a krajskými kolami a do IUVENTY budú zaslané až po okresných, resp. krajských kolách.

Prihlášky musia byť vypísané v PC a vytlačené a musia byť dôsledne vyplnené vrátane charakteristiky práce pedagógom.

PhDr. Nataša Ondrušková, CSc.
koordinátorka projektu
organizátorka a predsedníčka
celoslovenskej poroty

V Bratislave 18. 4. 2015